

ΠΑΡΑ... ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

«Ψυχολογικά» σημεία των ημερών

Σε περίεργα αλλά και κομικοτραγικά φαινόμενα, για την οικονομία, οδηγούν τα σημεία των ημερών και όχι μόνο των καιρών που δημιουργήθηκαν από το πολιτικό αδιέξοδο. Δεν ελπίσαμε, νομίζουμε, διαφορετικά το παρόμοιο περιστατικό. Επιχειρηματίας που είχε εκκρεμότητα σε διεύθυνση Τελωνείου ζήτησε προ δημόσια την προώθησή του από τον αρμόδιο προϊστάμενο της υπηρεσίας. Τι απάντηση πήρε, νομίζετε:

- Δεν αφήνετε να περάσουν λίγες ημέρες να δούμε τι θα γίνει με την πολιτική κρίση;
- Καλά τι σχέση έχει το πιστοποιητικό μου με την πολιτική κρίση;
- Να, δεν αισθάνομαι ψυχολογικά σε θέση να εξετάσω το αίτημα. Και πάντως δεν ξέρω με τι πολιτικά κριτήρια να το ερευνήσω.

Γ. Κρ.

Γινάτια

Έλασε το παρδολό κατόικι από τα ετεροχρησιμοποιήσιμα υποπροϊόντα του Εμπορίου κ. Θ. Γκαλαλέτσου να φθάσει μέχρι απολύσεως «στενού» του συνεργάτου γιατί τόλμησε και υπέγραψε απόφαση συμμετοχής της χώρας με στη διεθνή έκθεση Βαγδάτης, χωρίς προηγούμενη ενημέρωσή του...

Ο απολυθείς γενικός γραμματέας Εξωτερικού Εμπορίου κ. Δημ. Δαγλητός, είχε δηλαδή το «θράσος» να αναλάβει την πρωτοβουλία υπογραφής της απόφασης,

απουσιάζοντας του υπουργού στη Θεσσαλονίκη και δεν περιμενε την επιστροφή του, έστω και αν το περίπτερο λειτουργούσε 2-3 ημέρες μετά τα επίσημα εγκαινία της εκθέσεως.

Και ανάγκασε τον πρωθυπουργό κ. Γρίβα να διαλέξει μεταξύ ενός πασοκικού υπουργού και ενός νεοδημοκρατικού γενικού. Και βέβαια ο κ. Γκαλαλέτσος νίκησε στα σημεία, απολύοντας το γενικό με απόφαση στο παρεμπόδι της παρουσίας του στην πλατεία Κάνιγγος...

Β. Δαν.

Μόνο Ιάπωνες...

Μόνον οι ιαπωνικές τράπεζες αναλαμβάνουν πλέον να δανείζουν το ελληνικό δημόσιο, τις κρατικές τράπεζες και τις δημοτικές επιχειρήσεις. Και μάλιστα όμιλοι ιαπωνικών τραπεζών με επικεφαλής την «Sumitomo»...

Κ. Τ.

Οικολόγοι... Απαλλκτικοί

Ο γνωστός για τις συνεργασίες του στην «Οικονομική Κ» καθηγητής Φωστήρας (διδάκτωρ του Πανεπιστημίου της Σιζιμπίου) αποφάσισε να ασχοληθεί και με τους Οικολόγους. Ο καθηγητής Φωστήρας κάνει κριτική στις προγραμματικές δηλώσεις των Οικολόγων.

«Σύντροφοι, τώρα που πήραμε επιτέλους την πολυπόθητη εξουσία, είναι καιρός να πάψουμε να βάζουμε νερό στο κρασί μας και να συμβάλουμε και μες στον προεδρευτικό, δημοκρατικό και ανανεωτικό χώρο. Τα δέκα σημεία που επιδιώκει η ρεβιζιονιστική, αμοραλιστική φρόντα των Εναλλακτικών είναι ανεπαρκή. Προτείνω λοιπόν, τα εξής:

1. Συναγματική κατοχύρωση της κατάργησης του πληθωρισμού για πάντα. 2. Να φύγουν όλα τα βενζινοδάκια από την Αθήνα. Τόσπα μόνον. Νομοθετική κατάργηση του καυσαερίου. 3. Να φυτευθούν ραβδιά στην πλατεία Συντάγματος για να φάει και ο λαός. 3. Να καταργήσουμε τους πρώτους τρεις νόμους της θερμοδυναμικής. Αυτό θα βοηθήσει στην εγκατάσταση φτηνών ανεμογεννητριών στην Πάρνηθα και τον Υμηττό. 2. Στη φτηνή παραγωγή ηλεκτρικού και στην αποτελεσματική καταπολέμηση της ανεργίας. 4. Να απαγορευθεί η μετάβαση τουριστών στη Μύκονο. Η Μύκονος να χρησιμοποιηθεί για υδροπληκτρικούς σταθμούς».

Για την αντιγραφή...
Κ. Τ.

Ενα απολογιστικό έργο ζωής...

Εργο ζωής θα μπορούσε να χαρακτηριστεί το εικοσιπενταεπίδιο απολογιστικό σημείωμα που ο γενικός γραμματέας Κρατικών Προμηθειών κ. Αιμ. Ζαχαρέας έστειλε την εβδομάδα αυτή σε επιλεγμένους πρόεδρους εμπορικών και βιομηχανικών οργανώσεων. Είναι ένα ενημερωτικό σημείωμα, όπως χαρακτηριστικά αναφέρει ο συγγραφέας του, που αποσκοπεί να δώσει «μια καινούργια διάσταση στην έννοια του δημόσιου λειτουργού». «Να αποστασιοποιηθεί την πολιτική και κομματική του ένταξη από το λειτουργήμα και να επιδείξει πίστη στο δημοκρατικό πολίτευμα και όχι υποταγή στην εκάστοτε κυβέρνηση».

Και ο κ. Ζαχαρέας στον απολογισμό δράσκει τον τρόπο που επέστρεψε στο υπουργείο Εμπορίου, καταλήγει:

«Οι θέσεις στο Δημόσιο δεν πρέπει να είναι πολιτικές. Είναι ανάγκη να δοθεί η δυνατότητα σε μεγάλο αριθμό Ελλήνων και Ελληνίδων να

συμμετέχουν στις κρατικές δραστηριότητες. Ο επί πολλά έτη αποκλεισμός σημαντικού τμήματος του ελληνικού λαού, δεν ωφέλησε το έθνος».

Λόγια επικαιρά και ίσως προφητικά για συναινετικές διαδικασίες στο άμεσο μέλλον με στόχο την πρόοδο και ανάπτυξη αυτού του τόπου...

Β. Δαν.

Χωρίς φόβο... και κόστος

Τον υπηρεσιακό του χαρακτήρα επικαλείται ο υπουργός Γεωργίας κ. Γ. Λιάπης προκειμένου να αντιμετωπίσει τα διαδοχικά αήθημα των εξαγωγών για παράσταση του «εννοϊκού καθωστώς» εξαγωγής της πρώτης πατάτας, παρά το γεγονός ότι στις αποθήκες των παραγωγών κινδυνεύουν να μείνουν αδιάθετοι δεκάδες χιλιάδες τόνοι του προϊόντος.

Σύμφωνα με πληροφορίες, θετική εισήγηση για παράσταση του καθωστώς που ίσχυσε από τις αρχές του καλοκαιριού έχει γίνει και από τις αρμόδιες υπηρεσίες του υπουργείου. Όμως η πολιτική ηγεσία αποφασίζει να ζητήσει τη λήψη της σχετικής απόφασης αγνώστου ότι η επιμονή της αυτή θα έχει ως αποτέλεσμα την ματαίωση μιας σειράς συμφωνιών για την εξαγωγή σημαντικών ποσοτήτων του προϊόντος.

Είναι, βλέπετε, η αντίδραση ενός υπουργού που δεν φοβάται το πολιτικό κόστος.

Ι.Ζ.Π.

Πόσο εφικτή είναι η συναίνεση για την οικονομία;

ΑΠΑΝΤΟΥΝ ΟΙ κ. ΣΟΥΦΛΙΑΣ, ΣΗΜΙΤΗΣ, ΓΙΑΝΝΑΡΟΣ, ΔΗΜΑΣ, ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ, ΠΑΠΑΜΑΡΓΑΡΗΣ

Άμεση ανάγκη για συναίνεση και διάλογο μεταξύ των πολιτικών δυνάμεων και των κοινωνικών εταίρων που συμμετέχουν στην παραγωγική διαδικασία του τόπου, διαπιστώνουν αυτή την κρίση για την εθνική οικονομία στιγμή, έξι πολιτικές προσωπικότητες και πρώην υπουργοί και παράγοντες στον οικονομικό τομέα. Η «Κ» με την έρευνα που δημο-

σιεύει σήμερα, ερωτά τους κ. Γ. Σουφλιά και Σ. Δημά από τη Ν.Δ., Κ. Σημίτη και Γ. Παπαντωνίου από το ΠΑΣΟΚ, και Γ. Γιάνναρο και Θ. Παπαμάργαρη από τον Συνασπισμό, αν είναι εφικτή η συναίνεση σε φλέγοντα θέματα της οικονομίας, όπως το δημοσιονομικό έλλειμμα, οι σχέσεις μας με την Κοινότητα, ο εκσυγχρονισμός των δημοσίων επιχειρή-

σεων και οι ελεύθερες συλλογικές διαπραγματεύσεις. Από τις τοποθετήσεις των πολιτικών συνάγεται το θετικό συμπέρασμα ότι σήμερα, λίγες ημέρες μετά τις συγκεκριμένες εκλογικές εξελίξεις και ενώ ακόμα αναζητούνται λύσεις, υπάρχει έδαφος για συναινετικές διαδικασίες στην οικονομία, για διάλογο και, ίσως, εκτέλεση υποχρησίων.

1 Γ. Σουφλιάς: Η αντιμετώπιση σήμερα των πολύ οξυμένων προβλημάτων της ελληνικής οικονομίας, προϋποθέτει πράγματι εθνική κινητοποίηση, συνεχή, ειλικρινή και γόνιμο διάλογο ανάμεσα σε όλες τις πολιτικές δυνάμεις. Τα προβλήματα που σεβεί επισημαίνει συγκαταλέγονται σίγουρα στα πιο κρίσιμα και πιο ακανθώδη.

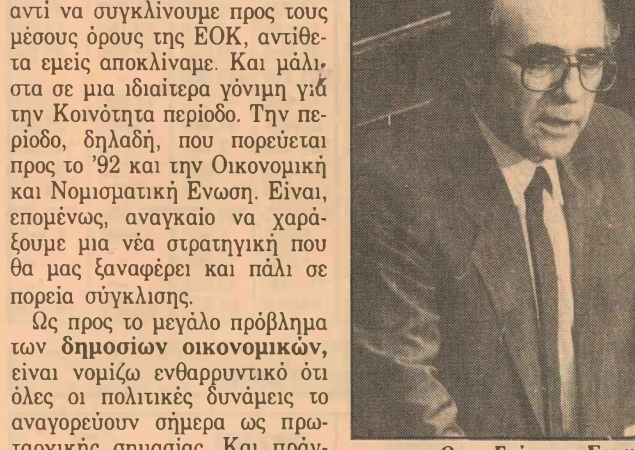
Στο θέμα των σχέσεων μας με την ΕΟΚ έχει ήδη διαμορφωθεί ένα μάλλον θετικό κλίμα, με την έννοια ότι το σύνολο σχεδόν του πολιτικού κόσμου αναγνωρίζει σήμερα ως δυναμικά επωφέλη και καρποφόρα τη σχέση της Ελλάδος με την Κοινότητα. Βέβαια, χάθηκε με την άρνηση πολύτιμος χρόνος, αφού αυτή να συγκλίνουν προς τους μέσους όρους της ΕΟΚ, αντίθετα εμείς αποκλίναμε. Και μάλιστα σε μια ιδιαίτερα γόνιμη γη την Κοινότητα περίοδο. Την περίοδο, δηλαδή, που πορεύεται προς το '92 και την Οικονομική και Νομισματική Ένωση. Είναι, επομένως, αναγκαίο να χαράξουμε μια νέα στρατηγική που θα μας ξαναφέρει και πάλι σε πορεία σύγκλισης.

2 Κ. Σημίτης: Η απάντηση στα ερωτήματά σας προϋποθέτει να διευκρινίσουμε τι σημαίνει συναίνεση και πότε είναι δυνατή. Με το τέλος της δεκαετίας του '80 η ελληνική κοινωνία θα βρίσκεται αντιμέτωπη με σειρά προβλημάτων που η επίλυσή τους αποτελεί προϋπόθεση για τον εκσυγχρονισμό, προϋπόθεση για την αντιμετώπιση της πρόκλησης των

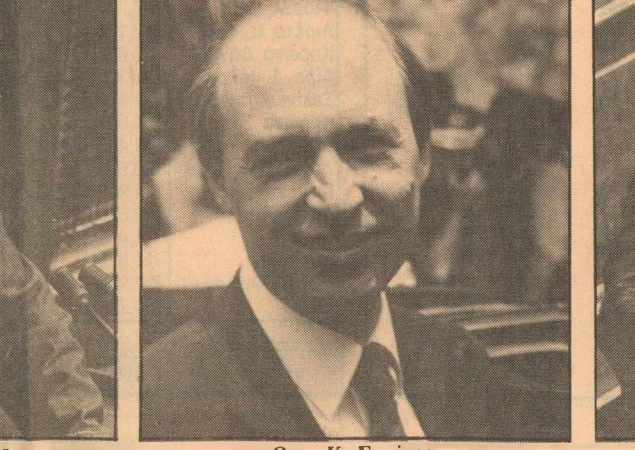
αυτών καθ' εαυτές οι εξελίξεις στο διεθνές οικονομικό και πολιτικό προσκήνιο κάνουν ακόμη πιο επιτακτική την ανάγκη επίλυσής τους.

Η αντίληψη της αυτοδύναμης κυβερνητικής προσέγγισης για την αντιμετώπιση τους δεν δικαιώθηκε. Δύο οκταετίες αυτοδύναμης διακυβέρνησης της Ελλάδας από τους δύο μεγαλύτερους πολιτικούς φορείς δεν μπόρεσαν να δώσουν τις επιθυμητές λύσεις.

Συναίνεση απαιτείται όχι μόνο για τη λήψη κάποιων μέτρων ή τη θέσπιση ή αναμόρφωση κάποιων θεσμών αλλά και για τη στήριξή τους σε όλη τη

Ο κ. Γεώργιος Σουφλιάς

Ο κ. Κ. Σημίτης

Ο κ. Γρηγόριος Γιάνναρος

θερής διαπραμάτευσης μεταξύ των δύο μερών, όπου και θα υπάρχει η δυνατότητα σύνδεσης της αμοιβής με την παραγωγικότητα. Έτσι και οι εργαζόμενοι θα απολαύουν μεγαλύτερων αποδοχών και η εθνική οικονομία θα ωφελείται. Νομίζω ότι η ανάγκη σύνδεσης της αμοιβής με την παραγωγικότητα έχει ως ιδέα κερδίσει έδαφος και στα άλλα πολιτικά κόμματα. Βλέπουμε λοιπόν, ότι υπάρχει η απαραίτητη υποδομή για συναινετικές λύσεις στα φλέγοντα προβλήματα της οικονομίας. Επομένως υπάρχουν οι απαραίτητες συνθήκες για την δημιουργία μιας οικονομικής κυβέρνησης, την οποία όμως να στηρίξουν τα κόμ-

ματά για να μπορεί να λάβει τα αναγκαία μέτρα.

3 Κ. Σημίτης: Η απάντηση στα ερωτήματά σας προϋποθέτει να διευκρινίσουμε τι σημαίνει συναίνεση και πότε είναι δυνατή. Με το τέλος της δεκαετίας του '80 η ελληνική κοινωνία θα βρίσκεται αντιμέτωπη με σειρά προβλημάτων που η επίλυσή τους αποτελεί προϋπόθεση για τον εκσυγχρονισμό, προϋπόθεση για την αντιμετώπιση της πρόκλησης των

αυτών καθ' εαυτές οι εξελίξεις στο διεθνές οικονομικό και πολιτικό προσκήνιο κάνουν ακόμη πιο επιτακτική την ανάγκη επίλυσής τους.

Η αντίληψη της αυτοδύναμης κυβερνητικής προσέγγισης για την αντιμετώπιση τους δεν δικαιώθηκε. Δύο οκταετίες αυτοδύναμης διακυβέρνησης της Ελλάδας από τους δύο μεγαλύτερους πολιτικούς φορείς δεν μπόρεσαν να δώσουν τις επιθυμητές λύσεις.

Συναίνεση απαιτείται όχι μόνο για τη λήψη κάποιων μέτρων ή τη θέσπιση ή αναμόρφωση κάποιων θεσμών αλλά και για τη στήριξή τους σε όλη τη

«Δεύτε και διελεγχθώμεν»...

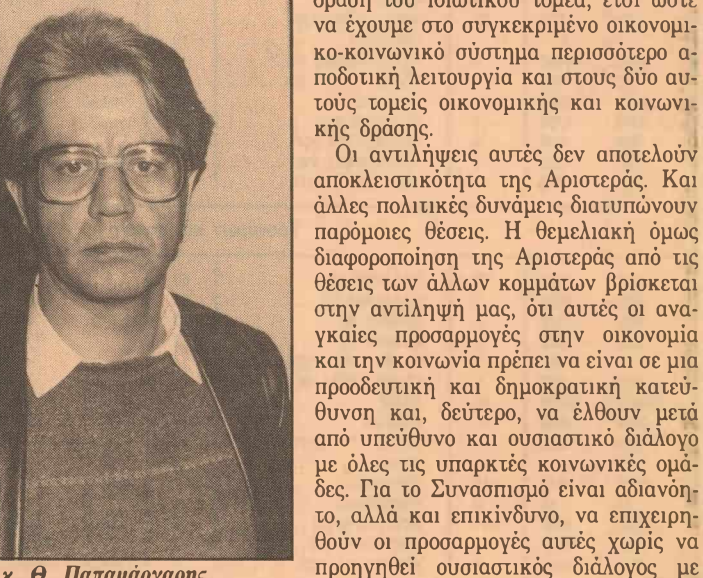
4 Σταύρος Δήμας: Συναίνεση δεν εκφράζεται κατ' ανάγκη με τον απλό σχηματισμό μιας οικονομικής κυβέρνησης. Μια οικονομική κυβέρνηση πιθανόν να οδηγήσει μόνο σε αλληλεπίδραση των προγραμμάτων των κομμάτων που την συνιστούν. Ούτε βέβαια συναίνεση σημαίνει ομοφωνία, αλλά υποστήριξη από μεγάλη πλειοψηφία του ελληνικού λαού, πλειοψηφία που υπερβαίνει αρκετά το 50%, του τρόπου επίλυσης των σοβαρών και σύνθετων προβλημάτων που αντιμετωπίζει σήμερα η χώρα.

Όταν η πολιτική βούληση συμπιέσει ή όταν συγκλίνει επαρκώς τότε διευκολύνεται η λύση των προβλημάτων μετά από κοινή προσπάθεια ή κοινές πολιτικές αποφάσεις.

Αντίστροφα όταν βραχυπρόθεσμοι και συγκυριακοί υπολογισμοί επιμποδίζουν τη διαμόρφωση μιας κοινής πολιτικής βούλησης, τα προβλήματα χρονίζονται και οξύνονται. Βέβαια, είναι πιο εύκολη η έκφραση και προβολή του τι χωρίζει τον λαό, παρά του τι τον ενώνει.

Ο κ. Στ. Δήμας

Ο κ. Γ. Παπαντωνίου

της ιδιωτικής και της δημόσιας ζωής. Είναι έργο δύσκολο και απαιτεί θέληση, φαντασία, εργασία και μέτρο. Απαιτεί τη συμμετοχή όσο το δυνατόν περισσότερων. Γι' αυτό λοιπόν «δεύτε και διελεγχθώμεν».

5 Γιάννος Παπαντωνίου: Η άσκηση της οικονομικής πολιτικής προϋποθέτει τον προσδιορισμό στόχων και μέσων. Συναινετικές ανάμεσα σε ιδεολογικά αντίθετες πολιτικές δυνάμεις είναι εφικτές και επιθυμητές σε επίπεδο στόχων. Είναι για παράδειγμα θετικό να επιτευχθεί συμφωνία για την ανάγκη προώθησης των τεσσάρων θεμάτων που αναφέρονται στην ερώτησή, αλλά είναι δύσκολο εφικτή η σύμπνοση των απόψεων για τις πολιτικές που πρέπει να εφαρμοστούν σε κάθε περίπτωση, με ελαίρη τις σχέσεις μας με την ΕΟΚ. Η αποδοχή της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Πράξης και το άνοιγμα της ευρωπαϊκής αγοράς το 1992 καθιστούν τη διαπραγματευτική και στρατηγική απέναντι στην ΕΟΚ ζήτημα εθνικής σημασίας που απαιτεί την ευρύτερη δυνατή συναίνεση. Οι όροι και οι προϋποθέσεις, ιδιαίτερα, για τη σύνδεση μας με το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Σύστημα έχουν κρίσιμη σημασία για την πορεία της εθνικής οικονομίας και πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο συνεννόησης ανάμεσα στις πολιτικές δυνάμεις της χώρας.

κατεύθυνσης, ικανές να εφαρμόσουν συνεπείς και θαρραλέες πολιτικές για την επίλυση των κρίσιμων προβλημάτων που αντιμετωπίζει η χώρα μας.

Οι μεγάλες πολιτικές αλλαγές στις ανατολικές χώρες και τα σχεδόν ασύληπτα άλματα που πραγματοποιούνται τα τελευταία χρόνια στην τεχνολογία, οι οικονομικές επιρροές αυτών των εξελίξεων και οι βαθείς πολιτισμικές τους επιπτώσεις προετοιμάζουν ένα κόσμο καινούριο για όλους μας. Στην πραγματικότητα ο κόσμος αυτός άρχισε ήδη να ανατέλλει.

Ορίζοντας του 2000 χαράζει ήδη τα νέα σύνορα της πολιτικής που χρειάζεται ο τόπος μας για να εξασφαλίσει το εθνικό και οικονομικό του μέλλον. Αυτά τα νέα σύνορα ορίζονται από την κατοχύρωση της ατομικής ελευθερίας και πρωτοβουλίας μέσα σ' ένα καθεστώς κοινωνικής δικαιοσύνης, αξιοκρατίας και ισότητας ευκαιριών. Όλοι θέλουμε την Ελλάδα ισχυρή, δημοκρατική και ευημερούσα με πολιτιστική ακτινοβολία, γαλήνη και κοινωνική δικαιοσύνη. Θέλουμε την Ελλάδα της ειρήνης και της ελευθερίας.

Το μεγάλο πρόβλημα της γενιάς μας είναι πώς να οργανώσουμε την πολιτική κοινωνία, ώστε οι νέες κοινωνικές και οικονομικές ισορροπίες να λειτουργήσουν με τέτοιο τρόπο ώστε να ωφεληθούν όσο γίνεται περισσότεροι άνθρωποι. Να οργανώσουμε δηλαδή την κοινωνική δικαιοσύνη μέσα σ' ένα πλαίσιο ατομικής και συλλογικής ελευθερίας, που θα εξασφαλίσει τη συμμετοχή όλων στη γενικότερη ευημερία, στις νέες πνευματικές και πολιτισμικές κατακτήσεις και που θα καταξιώσει την ατομική πρωτοβουλία και δράση σε κάθε τομέα

κατεύθυνσης, ικανές να εφαρμόσουν συνεπείς και θαρραλέες πολιτικές για την επίλυση των κρίσιμων προβλημάτων που αντιμετωπίζει η χώρα μας.

6 Θ. Παπαμάργαρης: Όλες οι πολιτικές παρατάξεις συμφωνούν ότι η ελληνική οικονομία και η κοινωνία μας βρίσκονται σήμερα σε μια πολύπλευρη κρίση μεγάλης έντασης. Εκεί που διαφωνούν είναι στα αίτια της κρίσης αυτής και, κυρίως, στους τρόπους αντιμετώπισής της. Για μας, για το Συνασπισμό της Αριστεράς και της Πρόδοσης, η αναζήτηση των αιτιών και ο καταλογισμός ευθυνών δεν είναι το κύριο ζήτημα, αν και φυσικά η Αριστερά δεν έχει ευθύνες, γιατί απλούστατα δεν κυβέρνησε τον τόπο αυτό στα τελευταία σαράντα χρόνια.

Σημασία για μας έχει πώς θα βγούμε από την κρίση και πώς θα γίνονται οι αναγκαίες προσαρμογές στην οικονομία και οι απαραίτητοι εκσυγχρονισμοί στην κοινωνία, χωρίς να πέσουν τα βάρη στις πλάτες εκείνων των λαϊκών στρωμάτων που έχουν τις μικρότερες αντοχές σε τέτοια βάρη.

Για μας είναι επιτακτικό να υπάρξει ένα πρόγραμμα παραγωγικής ανασυγκρότησης της ελληνικής οικονομίας και δημοκρατικού εκσυγχρονισμού της κοινωνίας με συγκεκριμένα μέτρα, σε συγκεκριμένο χρονικό πλαίσιο και συγκεκριμένη προοπτική. Σίγουρα, η κατεύθυνση ενός τέτοιου προγράμματος

δεν βρίσκεται ούτε σε «περισσότερο κράτος», ούτε σε «περισσότερη φιλελευθέρωση». Βρίσκεται σε μια κατεύθυνση «καλύτερου κράτους» και εκάθε ροθετημένην πλαισίωση για τη δράση του ιδιωτικού τομέα, έτσι ώστε να έχουμε στο συγκεκριμένο οικονομικο-κοινωνικό σύστημα περισσότερο αποδοτική λειτουργία και στους δύο αυτούς τομείς οικονομικής και κοινωνικής δράσης.

Οι αντιλήψεις αυτές δεν αποτελούν αποκλειστικότητα της Αριστεράς. Και άλλες πολιτικές δυνάμεις διατυπώνουν παρόμοιες θέσεις. Η θεμελιακή όμως διαφοροποίηση της Αριστεράς από τις θέσεις των άλλων κομμάτων βρίσκεται στην αντίληψή μας, ότι αυτές οι αναγκαίες προσαρμογές στην οικονομία και την κοινωνία πρέπει να είναι σε μια προοδευτική και δημοκρατική κατεύθυνση και, δεύτερο, να έλθουν μετά από υπεύθυνο και ουσιαστικό διάλογο με όλες τις υπαρκτές κοινωνικές ομάδες. Για το Συνασπισμό είναι αδιανόητο, αλλά και επικίνδυνο, να επιχειρηθούν οι προσαρμογές αυτές χωρίς να προηγηθεί ουσιαστικός διάλογος με τους βασικούς εκφραστές των δυνάμεων της εργασίας, με τους έγκυρους εκπροσώπους του μαζικού κινήματος. Στη συγκεκριμένη περίπτωση των σοβαρών ερωτημάτων που βάσει η Κεθμερινή είναι φανερό ότι βασικός συνομιλητής της οποιας αυριανής κυβέρνησης, πρέπει να είναι το εργατικό συνδικαλιστικό κίνημα τόσο σε κεντρικό επίπεδο (ΓΣΕΕ) όσο και σε επίπεδο βασικών προοδευτικών και πρωτοβάθμιων των οργανώσεων π.χ. (ΓΕΝΟΠ-ΔΕΗ, ΟΜΕ-ΟΤΕ, ΟΤΟΕ, συνδικαλιστικοί φορείς προβληματικών επιχειρήσεων κ.λπ.).

Η εργατική τάξη μέσα από τους μακροχρόνιους αγώνες της ξέρε ότι ένας τέτοιος διάλογος δεν θα οδηγήσει σε άμεση αλλαγή του κοινωνικού συστήματος, σε κατάργηση της εκμεταλλεύσεως ανθρώπου από άνθρωπο. Ξέρει η εργατική τάξη ότι «για να γυρίσει ο ήλιος θέλει δουλειά πολλή». Ξέρει, όμως ακόμη η εργατική τάξη και το συνδικαλιστικό κίνημα ότι η ίδια η σύνθετη σημερινή κοινωνική και οικονομική πραγματικότητα βάσει προβλήματά που πρέπει να απαντηθούν μέσα από αγώνα και διάλογο, διάλογο και αγώνα. Δεν θα απαντηθούν αν οι ισχυρές κοινωνικές δυνάμεις πιστεύουν ότι μπορούν να ξεγελάσουν, να αοριστολογήσουν, να επιβάλλουν μονόπλευρα κόποις απόψεις τους. Κρίσιμες στιγμές για όλους, κρίσιμες αποφάσεις. Οι εργαζόμενοι είναι έτοιμοι για όλα τα ενδεχόμενα.